

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gž 149/05
17.11.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Slobodana Dražića, predsednika veća, Biljane Dragojević i Jelene Borovac, članova veća, u parnici tužioca Saveza udruženja boraca NOR-a Vojvodine iz Novog Sada, čiji je punomoćnik AA, advokat u penziji, protiv tuženih BB, VV i GG, čiji je zajednički punomoćnik advokat BV, radi objavljivanja odgovora na informaciju, odlučujući po tužiočevoj žalbi protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu P. 40/05 od 05.10.2005. godine, u sednici održanoj dana 17.11.2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDA SE presuda Okružnog suda u Novom Sadu P.40/05 od 05.10.2005. godine u stavu drugom i trećem izreke i predmet u tom delu VRAĆA prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Novom Sadu P.40/05 od 05.10.2005. godine u stavu prvom izreke utvrđeno je da je tužba povučena u odnosu na tuženog GG, pa je postupak u odnosu na ovog tuženog obustavljen. U stavu drugom izreke iste presude odbijen je tužbeni zahtev da se tuženi BB, glavni urednik "DD", i tuženi VV, urednik rubrike "ĐĐ" obavežu da u prvom ili drugom narednom broju lista objave tužiočev odgovor podnet redakciji "DD" dana 12.07.2005. godine u rubrici "ĐĐ" na 9. strani ovog glasila, pod pretnjom plaćanja novčanog iznosa od 100.000,00 dinara za slučaj neobjavljivanja, kao i da tužiocu naknade troškove postupka. U stavu trećem izreke obavezan je tužilac da tuženima naknadi troškove postupka u iznosu od 20.250,00 dinara u roku od 15 dana.

Protiv navedene presude u stavu drugom i trećem izreke tužilac je blagovremeno izjavio žalbu iz svih razloga predviđenih u čl.360. stav 1. ZPP. Žalbu je obrazložio a žalbeni predlog izneo.

Ispitujući pravilnost pobijane presude na osnovu odredbe čl.70. Zakona o javnom informisanju i čl.372. Zakona o parničnom postupku, Vrhovni sud je našao da je tužiočeva žalba osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju dana 08.07.2005. godine u "DD" objavljen je članak novinara GG pod naslovom "EE" i sa podnaslovom "ŽŽ". U članku je još navedeno: "ZZ". Ovakvi navodi članka su povod pisanja odgovora koji je dana 12.07.2005. godine predao redakciji lista, adresovano na glavnog i odgovornog urednika, AA, tužiočev punomoćnik u ovoj parnici. Odgovor, čiji je integralni tekst utvrdio prvostepeni sud, dat je pod naslovom "II" kao demanti povodom članka od 08.07.2005. godine. U njemu je ukazano na nanetu uvredu SUBNOR-u Vojvodine zbog neistinitih podataka iznetih u članku o broju učesnika skupa i namernog minimiziranja proslave ustanka naroda Srbije i jubilarne svečanosti oslobođenja zemlje, pa je izneta tvrdnja o tačnom broju prisutnih učesnika i vozila. Tekst odgovora potpisao je AA, kao pisac i publicista, iako njegovo ime nije pomenuto u članku, osim što je njegov lik vidljiv na objavljenoj fotografiji. Isto lice je potpredsednik __, što nije navedeno u sadržini odgovora, niti u njegovom potpisu. Odgovor nije objavljen u "DD", zbog čega je tužilac SUBNOR Vojvodine podneo tužbu u ovoj pravnoj stvari. Zahtevom tužbe je ispravljen dati odgovor od 12.07.2005. godine u pogledu tačnog broja prisutnih svečanosti na 1.500 učesnika umesto 500. Tuženi BB je glavni i odgovorni urednik "DD" a tuženi VV je urednik rubrike "ĐĐ", u okviru koje je objavljen osporeni članak, na kojim funkcijama su se nalazili i u vreme njegovog objavljivanja.

Polazeći od ovako utvrđenih činjenica, prvostepeni sud je na osnovu čl.47. stav 1. i čl.58. Zakona o javnom informisanju, zaključio da tuženi odgovorni urednik BB nije bio dužan da objavi odgovor podnet od AA, na koga se informacija ne odnosi lično i koji se nije legitimisao kao ovlašćeno lice, za podnosioca odgovora SUBNOR Vojvodine, u svojstvu njegovog potpredsednika. Istovremeno je taj sud našao da tuženi VV, kao urednik rubrike nema pasivnu legitimaciju po zahtevu tužbe. Stoga je pobijanom presudom tužbeni zahtev u celini odbio.

Osnovano se tužiočevom žalbom pobija prvostepena presuda jer zbog pogrešne primene materijalnog prava nisu potpuno i pravilno utvrđene odlučne činjenice od kojih zavisi obaveza odgovornog urednika da objavi odgovor na informaciju, kao i zakonita odluka suda o postavljenom tužbenom zahtevu.

Odredbom čl.47. stav 1. Zakona o javnom informisanju ("Sl.glasnik RS" br.43/03) propisano je da lice na koje se odnosi informacija podesna da povredi njegovo pravo ili interes može od odgovornog urednika zahtevati da bez naknade objavi odgovor u kojem ono tvrdi da je informacija neistinita, nepotpuna ili netačno preneti. Za ostvarivanje prava na odgovor u smislu navedene odredbe dovoljan uslov je da je informacija po svojoj sadržini ili načinu saopštavanja objektivno podesna za povredu nečijeg prava ili interesa, nezavisno od subjektivnog doživljavanja lica na koje se ona odnosi, pri čemu nije potrebno da je do te povrede zaista i došlo. Kada je ovaj uslov ispunjen, korišćenje prava na odgovor zavisi od lica na koje se informacija odnosi. Ukoliko odgovorni urednik neosnovano uskrati objavljivanje odgovora na propisani način, imalac prava na odgovor može nadležnom sudu podneti tužbu za objavljivanje odgovora pod uslovima i u roku iz čl.47. stav 2. i čl.50. stav 3. navedenog zakona. U parnici radi objavljivanja informacije raspravila se samo o činjenicama od kojih zavisi

navedenog zakona. U parnici radi objavljivanja informacije raspravlja se samo o činjenicama od kojih zavisi obaveza odgovornog urednika da odgovor objavi (čl.47. stav 3. zakona). To su činjenice koje se odnose na podesnost informacije za povredu tužiočevog prava ili interesa (čl.47. stav 1. zakona), rokove za podnošenje zahteva i tužbe (čl.49. i čl.50. zakona), srazmernost informacije i odgovora (čl.56. zakona), pravila objavljivanja (čl.57. zakona) i razloge neobjavljivanja odgovora (čl.58. zakona).

Da bi bio objavljen odgovor na informaciju prema odredbama Zakona o javnom informisanju mora da ispunjava određene uslove, a njihov nedostatak predstavlja razloge iz čl.58. ovog zakona, zbog kojih odgovorni urednik, odnosno sud neće dozvoliti objavljivanje.

Odgovor na informaciju mora biti podnet od strane lica na koje se informacija lično odnosi, odnosno ovlašćenog lica. Prema odredbi čl.48. stav 1. i 2. Zakona o javnom informisanju za pravno lice odgovor podnosi njegov organ ali i učesnik pravnog lica (član, organ, zaposleni) ima pravo na samostalan odgovor ako se objavljena informacija odnosi kako na pravno lice, tako i lično na učesnika. Nedostatak ovog uslova predstavlja razlog za neobjavljivanje odgovora iz čl.58. stav 1. tač.1. istog zakona, zbog kojeg odgovorni urednik nije dužan da objavi odgovor, niti će mu sud narediti da ga objavi.

Kako je u konkretnom slučaju za tužioca SUBNOR Vojvodine kao pravno lice na koje se odnosi informacija, odgovor podneo AA, kao fizičko lice na koje se lično ne odnosi informacija, bez navođenja svoje funkcije kod tužioca ili posebnog ovlašćenja za podnošenje zahteva za objavljivanje odgovora, prvostepeni sud je ocenio da postoji navedeni zakonski razlog za uskraćivanje tužiocu prava na odgovor.

Međutim, prilikom ovakvog zaključivanja, koje je rezultiralo odbijanjem tužbenog zahteva, taj sud nije imao u vidu suštinski smisao i povezanost odredaba čl.55. i 58. navedenog zakona u vezi sa mogućnošću uređenja i dopune odgovora u okviru roka za njegovo podnošenje. Odredbe čl.55. i 58. stav 1. tač.10., 11. i 13. Zakona o javnom informisanju, dopuštaju mogućnost podnošenja više odgovora do isteka roka u kojem se odgovor na informaciju može podneti, radi upotpunjavanja njegove sadržine i upodobljavanja uslovima za njegovo objavljivanje iz čl.47., 48. i 56. ovog zakona. Prema odredbi čl.55. istog zakona, ako ovlašćeno lice u roku podnese više sadržinski različitih odgovora, bilo istovremeno bilo jedan za drugim, odgovorni urednik će objaviti onaj koji je označen kao merodavan, ako ni jedan nije označen kao merodavan, objaviće poslednji prispeli odgovor, a ako su svi odgovori prispeli istovremeno, objaviće onaj koji je najpotpuniji. U svetlu navedenih odredaba, bilo je nužno oceniti da li je sadržinom tužbe ispravljen i uređen dati odgovor na osporenu informaciju.

Prema stanju u spisima, tužba radi objavljivanja odgovora tužioca SUBNOR Vojvodine, kao pravnog lica na koje se odnosi informacija, sadrži naziv i sedište podnosioca, pečat i potpis njegovog zakonskog zastupnika, odnosno organa, sa naznačenjem imena, prezimena i funkcije ovlašćenog lica, zatim činjenični osnov i tužbeni zahtev kojima je prihvaćen kao tužiočev odgovor na informaciju podnet 12.07.2005. godine i data njegova ispravka, kao i ovlašćenje za podnošenje odgovora od strane AA. Tužba je podneta dana 25.07.2005. godine, u toku trajanja roka za odgovor iz čl.49. stav 1. Zakona o javnom informisanju.

Zbog pogrešne primene materijalnog prava, prvostepeni sud u sprovedenom postupku nije utvrdio i cenio da li tužba u ovoj pravnoj stvari ispunjava uslove za objavljivanje odgovora iz čl.47. i 58. u vezi čl.55. i 56. Zakona o javnom informisanju. S tim u vezi nije utvrdio i cenio da li je informacija (osporeni članak i njegova sadržina) podesna da povredi pravo ili interes tužioca u smislu čl.47. stav 1. navedenog zakona, jer bi u suprotnom postojao razlog za neobjavljivanje odgovora iz čl.58. stav 1. tač.9. istog zakona.

U parnici radi objavljivanja odgovora na informaciju moraju se ispitati svi zakonski uslovi za usvajanje takvog zahteva, jer postojanje ma i jednog od razloga iz čl.58. stav 1. tač.1.-19. Zakona o javnom informisanju, dovodi do gubitka prava na odgovor.

U pobijanoj presudi je pogrešno primenjeno materijalno pravo i prilikom zaključivanja o nepostojanju pasivne legitimacije tuženog VV kao urednika rubrike "ĐĐ", u okviru koje je objavljen osporeni članak na koji tužilac uzvraća odgovorom. Pravni položaj odgovornog urednika u smislu Zakona o javnom informisanju, ima, pored glavnog urednika, i urednik rubrike, koji prema odredbi čl.30. stav 4. ovog zakona odgovara za sadržaj koji uređuje. Postojanje odgovornosti glavnog urednika za informaciju objavljenu u javnom glasilu, ne isključuje istovremenu i solidarnu odgovornost urednika rubrike u okviru koje je ta informacija objavljena.

Iz navedenih razloga, pobijana presuda je u celini ukinuta i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje. U ponovnom postupku prvostepeni sud će upotpuniti činjenično stanje utvrđivanjem odlučnih činjenica za primenu čl.58. Zakona o javnom informisanju, pa će ponovo odlučiti o tužbenom zahtevu.

Na osnovu čl.70. Zakona o javnom informisanju i čl.377. ZPP, odlučeno je kao u izreci rešenja. Odluka o troškovima ukinuta je na osnovu čl.161. stav 3. ZPP.

Predsednik veća-sudija,

Slobodan Dražić, s.r.

Za tačnost otpravka

vg